

Konstanty Ildefons Gałczyński: Lirika, Založba Mladinska knjiga, Ljubljana 1992 (prevedel in izbral Lojze Krakar, spremna beseda Tone Pretnar). Za vse ljubitelje pesniške satire in ironije, ki jim je bil literarni opus Poljaka Gałczyńskega doslej neznan, je Mladinska knjiga v zbirki Lirika izdala izbor njegovih pesmi, nastalih v letih med 1926 in 1953. V G. avtopoetiko je vklesan stavek: "Moja poezija so navadni čudeži..."; o pesništvu nasploh pa je zapisal, da je "vrh, ki ga osvojiš, ali prepad, da skočiš vanj..." in da "ni za take, ki se plazijo po tleh, izgubljenih kot tapeta". G. se je v medvojnem in povojnem "ubožnem času" zatekal k satiri, jedki ironiji, že kar sarkazmu, kakršen veje iz *Pesmi o vojakih z Westerplatte*, ki "naravnost v nebesa po štirje so šli". G. je pesnik vedno nekoliko zaobrnjenega sveta, tako, kadar se spotakne ob portretu lenobnega očeta, kot tedaj, ko se od domačega ognjišča poda v družbo in se ponorčuje iz župana in županje, podšefov, nadasistentov in celo ministra. G. je tisti pesniški fenomen, ki je bil na Poljskem tako priljubljen, da je J. Olchewski njegova predvojna besedila za knjižni natis rekonstruiral kar na pamet. Med slovenskimi bralci pa bo vendarle našel nekaj manj privržencev, saj je treba obenem imeti smisel za angleški črni, nemški racionalno hladni in poljski fantastično baladni humor, da vžge. (Ignacija Fridl)

Bohumil Hrabal: TOTALNI STRAH, Wieser, Celovec-Salzburg 1992 (prevedel Jaroslav Skrušny). Nenavadna avtobiografska knjižica o življenju češkega pisatelja v času *strogo nadzorovanih pisateljev*. Hrabal v nasprotju s številnimi vzhodnoevropskimi kolegi svojo oporečniško eksistenco predstavlja povsem prostodušno in neheroično, življenje pod komunizmom pa kot nekaj med grotesko in absurdom. Združujeta se kafkovska atmosfera, v kateri vlada *totalni strah*, in švejkovski vitalizem, kakršnega srečamo lahko le pri Čehih. Hrabal ne pretendira na kakršnokoli zgodovinsko "objektivnost" niti ne skuša iz lastne usode kovati kakšnega posebnega moralnega kapitala, ki bi ga avtoriziral za velike besede o neprijazni preteklosti. Nasprotno, gre za odkritosrčno poročilo o pitju piva v podeželskih krčmah. In o času, ko si tisto, kar si zaupal naključnemu pivskemu kolegu, naslednje jutro že lahko slišal na zaslisanju. Nepretenciozno, in morda ravno zato privlačno branje. (Matevž Kos)